

Avdelning mitt
Karin Dahlberg
karin.dahlberg@ivo.se

Region Örebro län
Box 1613
701 16 Örebro

Vårdgivare

Region Örebro län

Ärendet

Tillsyn av personalkontinuitet, vakanser och en ökad rörlighet hos hälso- och sjukvårdspersonal inom primärvård, psykiatri och tandvård vid Region Örebro län.

Beslut

Region Örebro län ska till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) redovisa:

- åtgärder för att stärka bemanningen både på kort sikt och lång sikt
- hur vårdgivaren kontinuerligt genom egenkontroll säkerställer att kompetens och bemanning avseende tillfälligt anställd personal är tillräcklig för en god och säker vård
- hur en ändamålsenlig introduktion för tillfälligt anställd personal säkerställs
- vilka förbättringsåtgärder som vidtas med anledning av de påtalade patientsäkerhetsriskerna med bevakning av provsvar och remisser
- hur vårdgivaren säkerställer att anmälningsskyldigheten enligt 3 kap. 7 § PSL i verksamheterna uppfylls

IVO:s krav omfattar granskade verksamhetsområden där det råder brist på personal och där vårdgivaren har tillfälligt anställd personal. Redovisningen ska vara IVO tillhanda senast **den 31 mars 2016**.

För det som planeras ska tidplan och ansvarig för genomförandet framgå.

Skälen för beslutet

IVO har i tillsynen noterat brister gällande:

- Bemanning av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal
- Vårdgivarens egenkontroll
- Introduktion och handledning för tillfälligt anställd personal
- Kännedom om skyldigheten att anmäla till IVO när legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal befaras utgöra en fara för patientsäkerheten

Bristande bemanning av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal

IVO har funnit att det inom vissa verksamheter finns vakanser som gör att patientsäkerheten inte kan säkerställas. Enligt 2 e § hälso- och sjukvårdslagen (HSL) ska det där det bedrivs hälso- och sjukvård finnas den personal som behövs för att god vård ska kunna ges.

Inom primärvården råder stor brist på läkare. Då bristen är stor ökar risken för fördröjda diagnoser bland annat genom missade uppföljningar av remisser och provsvar. Vakanserna ger även en bristande kontinuitet för patienter som ofta träffar olika läkare vid besöken. Bristen på fasta läkare gör att de läkare som kommer tillfälligt inte får den handledning som krävs.

Det förekommer också brist på specialistutbildade sjuksköterskor framförallt inom psykiatri.

Även inom tandvården finns det vakanser (tandhygienister och tandläkare), svårigheten med att bemanna har delvis lösts genom att klinikerna hjälper varandra.

Brister gällande vårdgivarens egenkontroll av tillfälligt anställda

IVO konstaterar att det inte finns någon systematisk egenkontroll avseende det arbete som tillfälligt anställd personal i verksamheterna utför. Enligt 3 kap. 1-2 §§ och 5 kap. 2 § socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete ska vårdgivaren bedriva systematisk egenkontroll av verksamheten. Egenkontrollen ska göras med den frekvens och i den omfattning som krävs för att vårdgivare ska kunna säkerställa verksamhetens kvalitet.

Inom de flesta verksamheter finns en rutin för signering av provsvar, men kontroll av att vidtagna åtgärder genomförs saknas. Det läggs ett stort ansvar på patienten att själv höra av sig för att efterlysa svar.

Introduktion och handledning för tillfälligt anställd personal brister

Introduktion och handledning av tillfälligt anställda läkare är knapphändig inom de flesta av de granskade verksamheterna. Det ges lite tid för läkarnas introduktion innan de möter patienter. Vårdgivaren ska ansvara för att det finns ett ledningssystem för verksamheten. Med stöd av ledningssystemet ska vårdgivaren planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten (3 kap.1-2 §§ SOSFS 2011:9).

Tillfälligt anställda läkare är inte fullt ut en del av verksamheten utan ses ofta som en resurs att ta emot patienter för att göra snabba bedömningar. Detta innebär att det inte finns tid för att gå igenom riktlinjer, vårdprogram osv. utan information ges endast om de dagliga verktyg som behövs för att så snart som möjligt möta patienter. I situationer då verksamheten bemannas av enbart tillfälligt anställda läkare saknas rutin för vem läkaren ska kontakta om han/hon har behov av att rådfråga någon annan läkare.

Alla verksamheter har dock ett introduktionsprogram för personal som tillsvidareanställs.

Låg kännedom om den egna anmälningsskyldigheten till IVO

IVO har informerats om att det funnits legitimerad personal som inte fungerat tillfredställande och i vissa fall har de utgjort en fara för patientsäkerheten. Verksamheterna har då avslutat anställningen. Vid tillsynen framkom att kännedomen är låg om skyldigheten att anmäla legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal som kan utgöra en fara för patientsäkerheten (3 kap. 7 § patientsäkerhetslagen, PSL).

Tillämpliga bestämmelser

- 2 e § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763), HSL
- 3 kap. och 6 kap. 4 § patientsäkerhetslagen (2010:659), PSL
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9)

Bakgrund

IVO har efter en genomförd riskanalys identifierat att vakanser inom verksamheter och en ökad rörlighet hos hälso- och sjukvårdspersonal kan medföra patientsäkerhetsrisker. Även brist på introduktion och handledning vid korttidsanställningar kan medföra patientsäkerhetsrisker.

Mot denna bakgrund har IVO genomfört en riskbaserad verksamhetstillsyn i Region Örebro län. Tillsynen har omfattat primärvård, tandvård och psykiatri.

Underlag

Följande underlag ligger till grund för beslutet.

- Enkät till vårdgivaren
- Intervju/formulär till inspektionerna

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschefen Ewa Sunneborn. I den slutliga handläggningen har utredaren Sofia Palmér deltagit. Inspektören Karin Dahlberg har varit föredragande.

För Inspektionen för vård och omsorg

Ewa Sunneborn

Karin Dahlberg

Kopia till:

- Samtliga inspekterade enheter